

ΠΡΟΟΔΟΣ

ΣΑΒΒΑΤΟΝ

1

ΜΑΡΤΙΟΥ

1930

ΜΑΘΗΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

ΥΠΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ - ΚΡΗΤΗΣ

Τ. ΕΤΟΣ Β.

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡ. Ι.

ΑΡΙΘ. ΙΟ.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ

Υπό Γ. Α. ΒΑΣΙΛΑΚΙ

Τὸ ζήτημα τῶν σχολικῶν κτιρίων ἀρχίζει τώρα τελευταίως νὰ λαμβάνῃ μίαν εὐχάριστον τροπὴν. Τὸ ζήτημα τοῦτο διὰ τὴν Ἑλλάδα, ἀπετέλεσε καὶ ἀποτελεῖ τὴν κυριωτέραν φροντίδα τῶν ἐκαστοτε κυβερνήσεων, ἄνευ οὐδεμιᾶς ὁμῶς σοβαρᾶς λύσεως, ἄνευ οὐδεμιᾶς αἰσθητικῆς μεταβολῆς, παρὰ τὸ διαφέρειν καὶ τὸν ζῆλον τὸν ὁποῖον δεικνύουν οἱ ἐκαστοτε κ. κ. ὑπουργοί, πὰρὰ τὴν φιλοδοξίαν αὐτῶν ὅπως τὸ ὄνομα τῶν συνδεθῇ μετὰ τὴν πνευματικὴν ἀναδημιουργίαν τῆς Ἑλλάδος.

Δυστυχῶς ὁμῶς διὰ διαφόρους λόγους τὸ ζήτημα τοῦτο ἔμενεν πάντοτε ἄλυτον, καὶ οὕτω καίτοι ἔχει παρέλθει ὁλόκληρος αἰὼν ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεώς μας, ἐν τούτοις οὐδὲν τὸ σοβαρὸν ἐγίνε διὰ τὴν λύσιν αὐτοῦ.

Εἰς τὰς προγραμματικὰς δηλώσεις τῶν ἐκαστοτε Κυβερνήσεων, τὴν πρωτεύουσαν θέσιν κατέχει τὸ πολυδύλητον τοῦτο ζήτημα. Δυστυχῶς μόνον δηλώσεις ἐγένοντο, καὶ δηλώσεις παρέμενον, ἄνευ ἔργων. Τοὺς λόγους δι' οὓς ἔμενεν ἄλυτον τὸ ζήτημα αὐτὸ δὲν θὰ τοὺς ἐξετάσωμεν, δὲν θὰ ἀνατρέξωμεν εἰς τὸ παρελθὸν διὰ νὰ ἐπιρρίψωμεν εὐθύναν εἰς τοὺς αἰτίους τῆς καταστάσεως αὐτῆς.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ ἐξετάσωμεν καὶ πρὸς τὸ ὁποῖον μετ' ἐλπίδος ἀποβλέπομεν εἶναι τὸ μέλλον, διότι τὸ μέλλον μᾶς διαφέρει.

Εὐτυχῶς ἡ παρούσα Κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ θέσῃ πλέον ὀριστικῶς τέρμα εἰς τὸ σοβαρὸν τοῦτο ζήτημα. Καὶ ἦτο καιρὸς νὰ δοθῇ μία λύσις ἀνάλογος τῆς σοβαρότητος αὐτοῦ, ἀνάλογος τῆς πνευ-

ματικῆς μας ἀναδημιουργίας πρὸς μίαν καλλιτέραν αὔριον.

Εἶναι γνωστότατον τοῖς πᾶσιν, ὑπὸ ποίας περιστάσεις λειτουργοῦν τὰ σχολεῖα τῆς τε Δημοτικῆς καὶ Μέσης Ἐκπαίδευσεως τοῦ Κράτους μας. Ὑγρὰ, ἀνήλια, ἐτοιμόρροπα, ἔτοιμα νὰ θάψωσιν ὑπὸ τὰ εῤῆπια αὐτῶν τόσας νεαρὰς ὑπάρξεις ποὺ στεγάζουν.

Ὑπὸ τοιαύτας λοιπὸν περιστάσεις πῶς εἶναι δυνατόν νὰ λειτουργήσῃ καὶ νὰ φέρῃ καλὰ ἀποτελέσματα ἕνα σχολεῖον; Ἀλλοίμονον! Παρὰ τοὺς κινδύνους ποὺ διατρέχουν οἱ μαθηταὶ στεγαζόμενοι ὑπὸ τοιαῦτα ἐκπαιδευτήρια, οἱ κ. κ. ἀρμόδιοι ἡδιαφόρησαν τελείως, καὶ διὰ τῆς ἐγκληματικῆς τῶν ἀδιαφορίας ἄφησαν νὰ σήπωνται οἱ τρόφιμοι ποὺ ἔχουν τὴν κακὴν τύχην νὰ στεγάζωνται κάτωθεν αὐτῶν.

Ὅλοι βεβαίως αἰσθανόμεθα τὴν οἰκτράν αὐτὴν κατάστασιν, καὶ ὅλοι λυπούμεθα διὰ τὴν ἔλλειψιν σχολικῶν κτιρίων. Καὶ εἶναι εὐτύχημα ὅτι ἀρχίζει μὲ συστηματικὴ ἐργασία, μετὰ πίστιν καὶ μετὰ θέλησιν διὰ τὴν ἀπόκτησιν σχολικῶν κτιρίων ἀνταποκρινομένων πρὸς τοὺς ὅρους τῆς ὑγιεινῆς καὶ τῆς παιδαγωγικῆς. Καὶ τὴν ἀρχὴν αὐτὴν πρέπει νὰ τὴν χαιρετήσωμεν ὅλοι μας, ὥς μίαν πνευματικὴν καὶ σωματικὴν ἀναδημιουργίαν τῆς σπουδαζούσης νεολαίας.

Διὰ τὴν πόλιν μας τὸ ζήτημα τῆς ἀποκτήσεως σχολικῶν κτιρίων ἔχει εἰσελθεῖ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς πραγματοποιήσεώς του, ὥς πληροφορούμεθα, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον μᾶς ἐπιτρέπει νὰ ἐλπίζωμεν

ὅτι ἐντὸς μικροῦ διαστήματος θὰ ἀποκτήσωμεν σχολεῖα ἄξια διὰ τὸν σκοπὸν πρὸς ὃν προορίζονται.

Οἱ κ. κ. καθηγηταὶ πρῶτοι ἔκρυσαν τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως καταλλήλων σχολείων, ὑποδείξαντες συγχρόνως καὶ τὰ ἀνάλογα μέτρα διὰ τὴν θεραπείαν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ κακοῦ. Καὶ αἱ ἐνέργειαι, καὶ αἱ ὑποδείξεις αὐτῶν δὲν ἦτο δυνατόν παρὰ νὰ εὕρωσιν σύμφωνον καὶ τὴν Κυβέρνησιν, ἅφ' οὗ ἐξ ἴσου καὶ αὐτὴ διαφέρεται καὶ φροντίζει διὰ τὸ σοβαρώτατον τοῦτο ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἀπησχόλησεν αὐτὴν καὶ τὸν εκπαιδευτικὸν κόσμον.

Ὁ Ὑπουργὸς Γεν. Διοικητῆς Κρήτης κ. Γ. Κατεχάκης κατὰ τὴν τελευταίαν αὐτοῦ ἐπίσκεψιν εἰς τὴν πόλιν μας, ἐν συνενόησει μετὰ τῶν λειτουργῶν τῆς εκπαιδεύσεως τῆς πόλεως μας ἐπελήφθη μετὰ τῆς διακρινούσης αὐτὸν ἐνεργητικότητος, τῆς λύσεως τοῦ ζητήματος τῆς ἀνεγέρσεως σχετικῶν κτιρίων. Πρὸς τοῦτοις συνεκάλεσε τοὺς κ. κ. Διευθυντὰς τῶν σχολείων μας καὶ τὰ μέλη τοῦ Ταμείου τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Προνοίας εἰς σύσκεψιν, καθ' ἣν συνεζήτησαν περὶ τῆς ἐξυρρέσεως τοῦ ἀπαιτουμένου ποσοῦ καὶ τοῦ καταλληλοτέρου τρόπου τῆς ἀνεγέρσεως τῶν σχολικῶν κτιρίων. Κατὰ τὴν σύσκεψιν ἀπεφασίσθη τελικῶς ὅπως γίνῃ δάνειον 4.000.000 δραχμῶν τῇ ἐγγυήσει τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἀνέγερσιν δημοτικῶν σχολείων ἐντὸς τῆς πόλεως, καθ' ὅσον εἰς τὰς ἐπαρχίας ἔχει χορηγήσει ἀνάλογον πίστωσιν διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοιούτων. Διὰ τοῦ δανείου τούτου θὰ ἐπισκευασθῶν ἐπὶ τὰ δημοτικὰ σχολεῖα καὶ θὰ διαρρυθμισθῶν τὸ Γυμνασιακὸν Παρθεναγωγεῖον καὶ τὸ παρὰ τὸν ἅγιον Τίτον δημοτικὸν σχολεῖον.

Εἶναι πανθομολογούμενον τὸ διαφέρειν τοῦ Στρατηγοῦ κ. Κατεχάκη διὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ καὶ γενικῶς διὰ τὰ εκπαιδευτικά, καὶ διὰ τοῦτο δικαίως ἔχει ἐπισύρει τὴν ἀγάπην καὶ τὴν βαθεῖαν ἐκτίμησιν τοῦ μαθητικοῦ κόσμου καὶ ὅλοκληροῦ τῆς κοινωνίας τῆς πόλεως μας. Τώρα ἀπὸ τὸν ἴδιον ἐξαρτᾶται ἡ ταχεῖα ἐφαρμογὴ τῶν ληφθέντων μέτρων χάριν τῆς παιδείας. Αἱ βάσεις ἐτέθησαν.

Παρακαλοῦνται τὰ σχολεῖα πὺν καθυστεροῦν τὰς συνδρομὰς νὰ μᾶς τὰς στείλουν ὅσο τὸ δυνατό γρήγορα.

ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΝΗΘΙΣΜΕΝΑ

Μία συναφισμένη μέρα τοῦ Γενάρη ἀπὸ κεῖνες ποὺ σὲ ἀναγκάζουν νὰ κλείνεις μέσα στὸ σπίτι, μοῦ ἦλθε ἀληθινὰ ἡ παράξενη ἰδέα νὰ γράψω καὶ ἐγὼ καὶ εἰς τὴν ἀγαπιτὴ «Πρόοδο».

Δεῖλὰ δεῖλὰ καὶ χωρὶς πεποίθησι, ἔπιασα ἓνα κομμάτι χαρτί καὶ ἄρχισα νὰ σκέπτομαι. Τρίβοντας νευρικὰ τὸ πάνω μέρος τοῦ μολυβιοῦ στὸ μέτωπό μου, προσπαθοῦσα νὰ ἐλκύσω τὶς κρυμμένες σοφίες τοῦ νοῦ μου, Ἄφου βασανίστηκα γιὰ κάμποσὴ ὥρα χωρὶς κανένα εὐνοϊκὸ ἀποτέλεσμα ἀπεφάσισα νὰ... ἀντιγράψω, γιὰτὶ ἐπὶ τέλους ἤθελα καὶ νὰ γράψω, νὰ ἴδω καὶ νὰ ἴδῃ τὸ ὄνομά μου στὴ «Πρόοδο».

Τὸ πρῶτο τυχὸν βιβλίον στὰ χεῖρά μου ἦταν ἓνα ἀπὸ τὰ τετράδια διηγήματα τοῦ Βέρν, σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς φανταστικὰς σελίδες τοῦ ὁποῖου μιὰ περιγραφή μοῦ ἔκανε τὴν ἐντύπωσιν, ὥστε ἀπεφάσισα νὰ τὴν... ἀντιγράψω. Περιστὸ νὰ σᾶς πῶ ὅτι τὸ κατόρθωμά μου αὐτὸ μὲ ἔκανε περισσότερο νὰ χαρῶ ἀπὸ ὅτι ἔκανε τὸν Πυθαγόρα δὲν βρῆτε τὸ θεῖον ἔργον τῆς ὑποτεινόμενης. Καὶ ἂν αὐτὸς ἐθυοῖατο ἑκατόμβην, ἐγὼ θὰ ἐθυοῖατο ἑκατόμβας ἂν βρισκόμουν νὰ σὲ κείνη τὴν ἐποχὴ.

Ἀρχισα λοιπὸν νὰ τὸ ἀντιγράψω μὲ τὸ ν καὶ μὲ τὸ σ ἔβαλα φαρδύ-πλατὺ τὴν ὑπογραφήν μου καὶ τὸ ἔστειλα στὸ ταχυδρομεῖο μὲ τὸ μικρό μου ἀδελφό.

Εὐχαριστημένος τότε γιὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῆς ἐπιθυμίας μου, τεντώθηκα στὴν καρέκλάν μου μὲ κίνδυνον νὰ ἀναποδογυρισθῶ, καὶ ἄρχισα νὰ διαβάσω τὰ διάφορα διηγηματάκια τῆς ἀγαπητῆς «Πρόοδος». Συχνὰ πυκνὰ ἔκαμνα μερικὰς συγκρίσεις μὲ τὸ δικό μου ἀριστούργημα καὶ μὰ τὴν ἀλήθειαν τὰ εὗρισκα μηδὲν μὰ τελείως μηδὲν, τελείως ἀστοιχείωτα, ἀνίκανα γιὰ τὴ «Πρόοδο».

Αὐτὸ μὲ ἔκανε νὰ ὑπερηφανεύωμαι ἀκόμη περισσότερο μὲ τὴ σκέψιν τῆς ἐντυπώσεως ποὺ θὰ ἔκανε εἰς τοὺς συμμαθητάς μου ὅταν θὰ ἐδημοσιεύετο εἰς τὴν πρώτην σελίδα, καὶ βέβαια στὴ πρώτη σελίδα ἀφοῦ ἦτο ἀριστούργημα, καὶ μάλιστα μὲ μεγάλους τίτλους, ἴσως καὶ μὲ κανένα ἔπαινον στὸ τέλος ἐκ μέρους τῶν κριτικῶν ὅτι εἶμαι διάδοχος τοῦ Βέρν! Καὶ γιὰτὶ ὄχι; Ἀφοῦ ὅσο καὶ ἂν προσπάθωσιν δὲν εἶδα ὅχι μόνον κανένα καλλίτερον ἀπὸ ὅσα εἶχαν δημοσιευθῇ, ἀλλ' οὔτε ἰσάτιον. Ἐξάφνα τὰ μάτια μου ἔπεσαν εἰς τὴν τελευταίαν σελίδα καὶ σὰν κεραυνὸς μὲ κτύπησαν οἱ λέξεις. «Νομίζετε σεῖς καὶ μερικοὶ ἄλλοι πῶς θὰ μᾶς περάσετε ἀντιγραφές; Ἀπατάσθε οἰκτρῶς». Οὔτε κεραμίδα νὰ ἦταν οὔτε κροκόδειλος τοῦ Βέρν, οὔτε κανένα ἀπὸ τὰ φανταστικά του τέρατα δὲν θὰ μὲ τρόμαζε τόσο. Ἐπήδησα σὰν τρελλὸς ἀπὸ

τὴν καρέκλα μου, κατέβηκα πέντε-πέντε τὰ σκαλοπάτια καὶ ὤρμησα στὸ ταχυδρομεῖο γιὰ νὰ προλάβω τὸν ἀδελφό μου. Δυστυχῶς καὶ γιὰ μεγαλύτερή μου ἀπογοήτευση ἐφθασα τὴ στιγμή πού τὸ ἔρριχνε στὸ κιβώτιο χωρὶς νὰ προλάβω νὰ τὸν ἐμποδίσω. Ἐκαμα νὰ παρακαλέσω τὸ διευθυντὴ νὰ μοῦ τὸ δώσῃ, ἀλλὰ ντρεπόμουν. Ἀπεφάσισα λοιπὸν νὰ περιμένω τὸν ὑπάλληλο τοῦ ταχυδρομεῖου νὰ ἀνοίξῃ τὸ κιβώτιο. Τουρτουρίζοντας μὲ τὴ σκέψη, κάλλιο κρυμμένος παρὰ ντροπισμένος.

Πέρασε ἀρκετὴ ὥρα χωρὶς κανεὶς νὰ φανῇ. Ἐκείνῃ τῇ στιγμή μὲ ἐπλησίασε ὁ Γιώργης, ὁ γνωστός μου κουρέας, καὶ πιάσαμε τὴ κουβέντα, πρῶτα πού τὸ ἤθελα γιὰ νὰ ξεχάσω τὴ λύπη μου. Κατὰ κακὴ μου ὁμως τύχη ἐκεῖ πού τὰ λέγαμε ὁ ὑπάλληλος τοῦ ταχυδρομεῖου πῆρε τὰ γράμματα καὶ χάθηκε στὰ πολυπλοκά διαμερίσματα τοῦ γραφείου, παίρνοντας μαζί μὲ τὰ ἄλλα καὶ τὸ ἀριστούργημά μου. Ἀριστούργημα μὲ μιὰ ὁμως διαφορὰ ἀντὶ νὰ μὲ τιμήσῃ νὰ μὲ ντροπιάσῃ. Ἀφῆσα κατὰ μέρος τὴ ντροπή, καὶ «ἀνευ παρεξηγήσεως» παρουσιάστηκα στὸ Διευθυντὴ καὶ τὸν παρενόησα νὰ μοῦ ἐπιστρέψῃ τὴν ἐπιστολὴ πούχε τὰ χειρόγραφα μὲ τὴν πρόφασιν ὅτι τὴν εἶχα κακοσυνστημένη. Ἐκεῖνος εὐγενῶς μοῦ παρεχώρησε τὴν ἐπιστολὴ καὶ ἔτσι τελείωσαν τὰ βάσανά μου.

Πέρασαν ἀρκετὲς μέρες. Τέλος ἀπεφάσισα νὰ ἐκμισθωρευσθῶ τὸ πάθημά μου εἰς τὴν πνευματικὴν μας φιλενάδα τὴν «Πρόοδος» μὲ τὴν παρὰκλήσῃ νὰ πῇ στοὺς συναδέλφους μου νὰ μὴ προβαίνουν ποτὲ σὲ τίποτα ἂν δὲ τὸ καλοσκεφθοῦν.

Ρέθυμνον

Κ. ΑΜΙΜΗΤΟΣ

ΣΟΝΕΤΟ

Ἐνῶ τ' ἀγέρι ἄγριο λυσσασμένο
ἀλύπητα τὰ δένδρα ξεριζώνει,
καὶ μέσα στὸ σκοτάδι τὸ πημένο
τὴν γῆ τὸ χιόνι γύρω σαβατώνει.

Μονάχο του καὶ νυκτοπλανιμένο
ζιστὴ φωλιὰ ζητεῖ μικρὸ τριγόνι
καὶ ἄνεμος τὸ διώχνει τὸ καημένο
καὶ ψῦχος τὸ μασιτίζει καὶ παγώνει.

Ἐτσι ἡ καρδιά μου μόνη, πλανεμένη
στὴν ἄγρια τῆς ψυχῆς ἀνεμοζάλη
πού θάλασσα ἀπλώνεται ἀφρισμένη.

Τοῦ κάκου μιὰ πιστὴ καρδιά γυροῦναι
καὶ κάποιο τῆς γαλήνης περιγιάλι:
παντοῦ ἡ ἀπιστεία βασιλεύει.

Ἱεράπετρα

Μ. Π....

ΑΠΟΚΡΗΑΤΙΚΟ

Ἡ ἀποκρηά,
πά' στὰ φτερά,
τοῦ χρόνου, ἔθθασε πάλι
καὶ τὴ χαρά,
μέσ' στὴ καρδιά,
σκορπὰ τὸ κάρναβάλι.

— Ἐρμη καρδιά,
διῶξε μακριά,
τὴν λίχρα καὶ τὸ πόνο
στὴν ἀποκρηά,
(τρελλὴ χαρά)
ἔχε σύντροφο μόνο.

Χρόνε πού πᾶς;
γοργὰ πετᾶς.
Σταμάτα νὰ χαροῦμε
στὴ μαύρη γῆ
μᾶς καρτερεῖ
τὸ μνημα γιὰ νὰ μποῦμε!...

1930

ΓΙΑΝΝΗΣ ΦΩΤΑΚΗΣ

ΚΡΗΤΙΚΗ ΗΘΟΓΡΑΦΙΑ

ΤΟ ΛΟΓΑΡΙ (Θησαυρὸς)

Καλῶς τὸ Γιωργάκη... Χαμήλωσε μπρὲ Γιωργάκη νὰ μασέ κάμης νάκλι πὼς ἐγρᾶντισες ὄντε πῆες νὰ βρῆς τὸ Λογάρι.

Βάλε του Γιαννάκο ἓνα ζαρίφικο μεγάλο. Τουτανὰ ἐγινούντονε στοῦ Γιαννάκο τὴν ταβέρνα, ἀπὸ δὲν ἐξεκόλλανε κιαολιάς ἀποκειὰ ὁ Γιωργάκης ὁ κανιόρος.

Τὸ χιτσιτὸ τὸγάπανε ὁ ραμεκλής. Νὰ μὴ σᾶς τὰ πολυκοσκινίζω ἢ καταπίθρα τοῦ Γιωργάκη ἔκατέβασε τὸ ζαρίφικο σὰν τὸ νερό· ἤβαλε τὰ παρούθια του ἀπάνω σ' ἄλλο, ἐξερόβισε, κι' ἀρχινᾷ ἔτσε λοῆς.

Ἀάααα... παντέρμη μοῖρα, σκοτεινιασμένη μοῖρα, καὶ ἴντα σοῦκαμα καὶ μὲ κατὰτριξες ὡς τόσο νά.

Μνιὰ ταχινὴ μπρὲ κοπέλια ἤβαλα στὸν ὄμο μου τὴ σκαλίδα γιὰ νὰ πάω στὴν παπούρα ἀπὸ κάτω νὰ σκάψω νὰ βρῶ τὸ Λογάρι πού μενεῖ-ρεψε νὰς ἄγιος.

Μὰ ἡ μοῖρά μου μπᾶς-μπελί, ἦτονε μαύρη γιατί ὄντε ἐπήγαίνα μοῦ παντίχνει στὸ δρόμο ἢ Τροχαλογιάννενα, τὸ Ρινάκι, ἢ ντυλπάζα τοῦ κάτω χωργιού ἢ ἀνοστοπλάσμενη, ἢ βρουβό-λόησα, κι' ἤρχούντονε ἀπὸ τοῦ χόχλιους.

Καλημέρα Γιωργάκη μοῦ κάνει, ἐγὼ δὲν τζ' ἀπηλόηθηκα, καλημέρα μοῦ ξαναλέει, κι' ἐγὼ κάνω τὸν κουφό, καὶ πάω καὶ σὰν τοναγού-

ΟΠΩΣ ΔΙΑΒΑΙΝΕΙ Η ΖΩΗ

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

ΣΕΙΣΜΟΣ!...

Σεισμός!... Χριστέ μου! Παναγία μου, σώσε μας....

Αυτά τα λόγια ακούστηκαν στις 8 1/2 μ. μ. την περασμένη Παρασκευή, από το φοβισμένο κόσμο, που από το τριξίμο των τζαμιών και τα κτυπήματα της πόρτας, ανοιγόντας το πάτωμα να φεύγη μέσα από τα πόδια του, κατάλαβε πως μάς επισκέφθηκε πάλι ο προπερυσινός φλος μας ό... κύριος σεισμός.

Αλλά δεν τον είδε ο κόσμος αυτό τον επισημίο φίλο του, γιατί πρόφτασε κάποιος στο ηλεκτρικό εργοστάσιο κ' έκλεινε το φως...

Γι' αυτό όλοι τρέξανε κι' άνοιξαν τις πόρτες, για δυο λόγους, πρώτα για να βγούν όξω και δεύτερο για να φύγν από μέσα από το σπίτι ο καταραμένος ο σεισμός...

Και μέσα στο δρόμο πάλι, έπαιρνε κέδινε ή κουβέντα για το επεισόδιο το άπρόοπτο. «Καλέ τί 'ναι τούτο πάλι που μάς βοήκε;» λέγει μιá γυναίκα χονδροή σάν τη μίς Τουρκία, «κάνε βοή που... να σε πάρη ο μαύρος, το σταυρό σου, κι' ός τοι σαχλαμάρες» άπαντιό, ο σύζυγος που δεν επρόφτασε να 'ποφάγη κι' αυτό τον έμελε μόνο.

Παρά πέρα κάποιος έγγραμματος κύριος άναλαμβάνει να εξηγήση το φαινόμενο του σεισμού, ελπίζοντας ότι θα πουλήση σοφία. Και αρχίζει. «Αυτό το φαινόμενο, κύριοι, όπερ νυν πρό των όφθαλμών ήμων εξετυλύχθη λέγε-

δουρα. Μα έκουφάθηκες μωρέ Γιωργάκη και δεν γροικάς; Δεν το βάσταξα και το' άπληγοῦμαι κι' εγώ, καλημέρα στην άφρεδιά σου.

Μα μωρέ κοπέλια δεν ήκανε να μιλήσω.

"Ηφταξα στον τόπο πουχα νειρευθί... μα με την πρώτην σκαλιδιά πουδωκα χάμαι ξεπροβαίρνει από το διπλανό χαράκι ένας άράπακας με μνιά ναχείλα μισητή πήχυν, όντε γυρίζει την χαχάλα του και μου ξεστρουφίζει μνιά στη μούρη και γίνηκα ένας σωρός. "Ο Φερεούνης ήτανε το στοιχειό και δεν ήθελε να μιλήσω.

Σηκωτό με κουβαλήσανε στο γονικό μου. "Από τότε σας δεν καλοσουρντίζω με το ζερβό μου άμάτι.

Ταχτέρον επήγανε οι χωργιανοί και σκάψανε στον τόπο που τώσείλα και βρήκανε μνιά κουρούπα γεμάτη κάρβουνα.

"Αάαα! σκύλλα Τροχαλογιάννενα ίντα μου-καμες που ναίαι πίσω στην κοκκάλα σου.

"Ο Γιωργάκης ξετέλειψε το νάκλι του και ήροίξε και μιá ναμαθιά στο βαρέλι' βάλε μου Γιαννάκο μνιά ζαρίφικη από τον μαρουβά.

Ε. Ι. ΓΚΕΡΕΔΑΚΗΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΩΝ
Ο ΑΡΧΑΙΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Δ. Τò πένταθλον.

Ό μετα το Παγκράτιον, ώραιότερος πάντων των γυμναστικών άγώνων, φαίνεται, ότι ήτο άγνωστος κατά τους ήρωϊκούς της Έλλάδος χρόνους, καίτοι ή ιστορία άναφέρει τον Περσέα ως φονεύσαντα τον Άκρίσιον έν πεντάθλῳ. Οι άγωνιζόμενοι το πένταθλον ώνομάζοντο «πένταθλοι» συνίστατο δέ τούτο εκ πάντε διαφόρων άγωνισμάτων ήτοι τοῦ άλματος, δρόμου, δίσκου, άκοντίου και πάλης. Τò πένταθλον εισήχθη εις τους Όλυμπιακούς της ΙΗ' Όλυμπιάδος, άμέσως δέ εγένετο δεκτόν εις πάντας τους λοιπούς έθνικούς άγώνας. Η τάξις, κατά την όποιαν διεξήγοντο τα άγωνίσματα ταῦτα ήτο ή εξής:

1) Το άλμα το όποιον ήτο το μάλλον εξέχον άγωνισμα τοῦ πεντάθλου, συνωδεύετο δέ και υπό αὐλήματος (μουσικής).

2) Δρόμος. 3) Δίσκος. 4) Άκόντιον. 5) Πάλη.

Ό δρόμος τοῦ πεντάθλου ήτι τέ άπλοῦν στάδιον και οὐχι δρόμος όπλιτών, τούτο δέ καταφαίνεται εκ τοῦ ότι οι άνδριάντες των νικητών

ται σεισμός», «μάς φώτισες» φωνάζει κάποιος περαστικός πιστιρικός που πουλούσε κερία. «Σκάσε ρε» βρυχάται από κάτω ένας φιλομαθής και ή θεωρία από τον έγγραμματο κύριο εξακολουθεί. «Ό σεισμός λοιπόν ούτος, έχω την ιδέα ότι είναι κυματοειδής με ευρεία περιφέρειαν, οι δέ αρχαίοι ήμων πρόγονοι είμαι πεπεισμένος, θα ενόμιζον έν τοιαύτη περιπτώσει ότι ό "Άτλας μετεκίνησε την γήν ίνα άναπαύση τα κεκηκότα...». «Πάψε, δάσκαλε, πάψε» φώναζαν όλοι νομίζοντας πως ήθελε να παίξη με την ευπιστία τους. Τότε κι' ό κύριος αυτός έφυγε λέγοντας «ή επιστήμη δια τους επιστήμονας»...

"Όσο περνούσε ή ώρα τόσο ό κόσμος έρχόταν στη πραγματικότητα και οκέφθηκε για το ζήτημα της στέγης. Που να κοιμηθί, που ό σεισμός τοῦκανε το σπίτι κόσκινο.

Στο δρόμο με τέτοιο διαβολόκαιρο θάταν τρέλλα, οίκονόμησε λοιπόν τα πράγματα και κοιμήθηκε σ' αυτοκίνητα κι' όπου άλλου μπορούσε.

Την άλλη μέρα το πρωί ό κοσμάκης σάν ειδε τις ζημίες των σπιτιών και συλλογίστηκε τις τρομάρες που τράβηξε χθές, ευχήθηκε να μη ξανάρθη ό ανεπιθύμητος αυτός φίλος!...

ΕΜΜ. Μ. ΜΙΧΕΛΑΚΗΣ

του πεντάθλου οὐδέποτε πκρίστανται κρατούντες άσπίδα, αλλά μόνον άλτήρας. Είς τὸ ἐν λόγῳ άγώνισμα άνεπτύσσεται μεγάλη εὐκχημία καὶ έλαστικότητα πάντων τῶν μερῶν τοῦ σώματος. Ἡσκειτο κυρίως ὑπὸ τῶν νέων, έπειδὴ δὲ πκρείχε ὁ άγών οὗτος εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ σώματος άρμονικὴν άνάπτυξιν, οὐ πάνταθλοι εἰναι οἱ κάλλιστοι τῶν άθλητῶν καὶ ένεκα τοῦ λόγου τούτου τὸ άγώνισμα έθεωρεῖτο καὶ ιατρικῶς λίαν ωφέλιμον.

Ε. Ἡ πάλη.

Τὴν πάλην οἱ Ἕλληνες άπέδιδον εἰς μυθικὸν πρόσωπον τὴν κόρην τοῦ Ἑρμοῦ Πκλαιστραν. Ὁ Ἑρμῆς ὡς Θεὸς πκσῶν τῶν γυμνικῶν άσκήσεων προέσταντο καὶ τῆς πάλης. Ὁ Θεσεὺς πρῶτος ὑπέδωκε τὴν πάλην εἰς κανόνες καὶ άνύφωσεν αὐτὴν εἰς βαθμὸν τέχνης, ἐνῶ προηγουμένως ἦτο μίξ άγροικος διαμάχη, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ νίκη έξηρτάτο μόνον ἐκ τοῦ μεγέθους τοῦ σώματος καὶ τῆς ισχύος τῶν άγωνιζομένων. Οἱ πκλαιστὰι ἡγωνίζοντο γυμνοί, φέροντες μόνον περιζώμα περὶ τὴν ὀσφύν. Ἡ συνήθεις έπεκράτησε καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα μέχρι τῆς ΙΕ. Ὀλυμπιάδος, έκτοτε ὁμως οὐδὲ περιζώμα έφερον καὶ οἱ άγωνιζόμενοι ἦσαν ὀλόγυμνοι. Οἱ πκλαιστὰι έπέχριον τὸ σῶμα μετ' ἑλαιον καὶ ἄμμον, διὰ νὰ δύνανται νὰ έπιελμβάνωνται στερεῶς ἀλλήλων. Ἀρχομένης τῆς πάλης έκαστος τῶν άγωνιζομένων ἡδύνετο νὰ μετχειρισθῇ διάφορα τεχνάσματα ὅπως καταβάλῃ τὸν αντίγωνιστὴν του. Ἐκαστος τούτων προσεπάθει μετὰ πάσης δυνατῆς κομψότητος καὶ εὐστροφίης νὰ έπιτίθεται.

Τὸ άγώνισμα έκκονόνειον νόμοι τινές, ὅπως ἐπὶ πκραδείγματι δὲν έπιτρέπετο νὰ κτυποῦν ἀλλήλους, έπιτρέπετο ὁμως νὰ ὠθοῦνται. Μολοντί ὁμως ὑπῆρχον οἱ κανονισμοί, εἰς τὴν πάλην ἐγένετο χρήσις μεγαλυτέρως πκνουργίας καὶ πολλῶν στρατηγημάτων. Οἱ πρόγονοί μας εἶχον πλείστους τεχνικοὺς ὅρους διὰ νὰ έκφράσουν τὰ διάφορα στρατηγήματα, τὰς θέσεις καὶ στάσεις τῶν πκλαιστῶν. Τὸ άγώνισμα διηρεῖτο εἰς δύο μέρη, τὴν ὀρθίαν πάλην, καθ' ἣν οἱ πκλαιστὰι ἴσταντο ὀρθιοὶ καὶ τὴν κλίνουσαν, καθ' ἣν οἱ πκλαιστὰι έπάλαιον κατὰ γῆς. Ὁ τόπος εἰς τὸν ὁποῖον οἱ πκλαιστὰι ἡγωνίζοντο ἦτο μκλακὸς σκεπχομένος μετ' ἄμμον. Ὁ περιφημότερος πάντων τῶν Ἑλλήνων πκλαιστῶν κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους ὑπῆρξεν Μίλων ὁ Κροτωνιάτης.

Εἰς τὸ προσεχές τὰ Πκναθήνια.

N.

ΟΝΕΙΡΟ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Εὐπνησα χαράγματα μιᾶς νεφελιασμένης νύκτας. Τίποτε τριγύρω μου δὲν μπορούσαν τὰ θολωμένα ἀπ' τὸν ὕπνο μάτια μου νὰ δοῦνε. Ὅλα τριγύρω μου, βουνά, ποτάμια, θάλασσες, ἦσαν βουτηγμένα σιὸ τρομερὸ νυκτερινὸ σκοτάδι. Ὁ οὐρανὸς λῆς κι' αὐτὸς νὰ κρύβεται ἀπ' τὸν κόσμον μετὰ τὰ κατάνυρα σύννεφά του. Καὶ μόνο ἕνας παράξενος θόρυβος, πού μόνο μιὰ κοντινὴ άνεμοζάλη έφερε ακουγόταν ἀπὸ μακριά.

Μὰ ἔξαφνα μιὰ καταιγίδα άρχισε μετ' ὅλη τῆς δύνامي, καὶ τὸ στερέωμα νὰ φωτίζεται μετ' φοβερὲς άστραπές, καὶ ἡ θάλασσα άγριομένη νὰ χορεύῃ τὸν τρολλὸ τῆς χορῶ. Ἐνας δυνατὸς άγέρας μ' έσπρχνε γιὰ νὰ περπατῶ, ἐνῶ μιὰ άόρατη καὶ μυστηριώδικη φωνὴ «προχώρει» άντηχοῦσε στὰ αὐτιά μου. Καὶ γὼ προχωροῦσα. Μετ' κοιμένες τις δυνάμεις μου καὶ μετ' λυγισμένα πόδια, πού ὅλο καὶ άόρατα σιὸ σκοτάδι έμπόδια τὰ πλήγωναν, ἔκαμα νὰ σταματήσω, διὰν ἤκουσα πάλιν τὴν άόρατη ἐκείνη φωνή, έμπρός!»

Καὶ ἔτσι άρχισα νὰ περπατῶ χωρὶς νὰ σταματήσω. Πέρασα ρεματιές, βουνά, δάση, καὶ τὸ βῆμα μου άρχισε νὰ γίνεται ποῦ σταθερό. Τὰ σύννεφα ἕνα-ἕνα χανόντουσαν, ὁ άγέρας έφερτε, ἡ βορρὴ έπανε, καὶ ἡ καταιγὶς περνοῦσε. Σὲ λίγο ἕνας λαμπρὸς ἥλιος, μετ' ἡερμὲς άκτῖνες του μοῦδινε ζωή, τὰ πόδια μου πατοῦσαν τώρα τὰ λείψανα τῆς πρὶν καταστροφῆς καὶ άφοβος κάθησα σ' ἕνα βράχο. Εἶδα τὰ τρομαγμένα πουλιὰ νὰ κελαδοῦν πάλι τὸ άθῶο τους ὕμνον σιὸ Θεό, τὴ θάλασσα γαληνεμένη καὶ τὴ φύσιν ὅλη νὰ άναγεννιέται. Τ' ἄψυχα εἶχαν νικήσει σιὸ στιγμιαῖο ἐκεῖνο άγῶνα πού ἔκαμαν.

Ἡ ἡμέρα λίγο-λίγο άρχισε νὰ σβύνη, γιὰτὶ ὁ ἥλιος τὴν άποχαιρετοῦσε πίσω ἀπ' τὸ βουνό, καὶ μαζί τῆς έσβυνε κι' ἡ ζωή, μιὰ θαμπάδα σιὴν άρχὴ ἕνα σκοτάδι έπειτα, έκάλυψαν ὅλα καὶ μιὰ νεκρικὴ σιγὴ τὸν κόσμον εἶχε καταλάβει. Βλέποντας τὲς μεταλλαγές αὐτῆς σκεπτόμουν πὼς μοιάζει ἡ ζωὴ τ' ἀνθρώπου μετ' τὴν εἰκόνα πού έβλεπα!

Ἡ μανία τῆς καταιγίδος νόμιζα οἱ καταιγίδες πού βροῖσκει κανεὶς σιὸ βίον του πὼς εἶναι, ὅταν ἀπὸ τὴν ξένιαστὴ παιδικὴ ζωή, ἀπὸ τὴν εὐτυχισμένη μαθητικὴ ζωὴ πέσει ἔξαφνα σιὸν δύσκολον άγῶνα τῆς ζωῆς.

Ἡ θαμπερὲς τοῦ ἡλίου άκτῖνες, ἡ γλυκειὰ εὐχαρίστησι πού παίρνει κανεὶς έπειτα ἀπὸ τὲς τοικυμίες τῆς βιοπάλης νόμισα πὼς εἶναι, καὶ εὐρισκα πιστὸ άντίγραφο τῆς φύσης πὼς εἶναι ἡ ζωὴ τ' ἀνθρώπου. Γιὰ μιὰ στιγμὴ μιὰ ἡχώ ἤκουσα στὰ αὐτιά μου. Ἦταν ἡ μυστηριώδης ἐκείνη φωνὴ πού πάντα «έμπρός» μοῦ φώναζε.

*Εκ τοῦ Τυπογραφείου Ν. Ἀλκιώτη

ΑΣΤΕΡΙΣΚΟΙ

Πρέπει να το πιστέψουμε.

Δεν χωρεί πιά καρμιά ἀμφισβήτησι, πρέπει να το πιστέψουμε, πώς η Κυβέρνησις ἄρχισε στα σοβαρά να φροντίζει με πραγματικὸ ζήλο για τὴν σωματικὴ καὶ πνευματικὴ καλλιτέρευσιν τῆς μαθητικῆς νεολαίας. Μ' αὐτὸ δὲ θέλουμε βέβαια νὰ ποῦμε πὼς πρὶν ἀπ' αὐτὸ δὲν εἶχε ληφθῇ καρμιά φροντίδα, γιατί ἔτσι τὸ ξέρουμε πὼς ἀνάκαθε ἐγένετο κάποια προσπάθεια ἱκανοποιητικῆς μάστιγας, ἀν λάβῃ κανεὶς ὑπ' ὄψιν του τίς δύσκολες περιστάσεις καὶ τὰ διάφορα σπουδαία ἐμπόδια πρὸς ἐπαρυσιάζοντο ἐκάστοτε, μὰ πὼς ὅλες αὐτὲς οἱ προσπάθειες—για καλὴ μας τύχη—συντονίσθησαν τώρα τελευταία σὲ μιὰ ζωηρὴ κίνησιν γύρω ἀπὸ τὸ ἐκπαιδευτικὸ ζήτημα, ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας ὑπῆρξε ἡ ὀριστικὴ λήψις σοβαρῶν προστατευτικῶν μέτρων γιὰ τὴν πνευματικὴ καὶ σωματικὴ καλλιτέρευσιν τοῦ μαθητοῦ.

Περὶ τὸν νομίζουμε νὰ τονίσωμε πὼς τὰ μέτρα αὐτὰ ἤσαν τελείως σύμφωνους ὅπως τὸς «προσδευτικούς» μαθητάς.

Ὅχι λόγια ἀλλὰ ἔργα.

Αὐτὰ γιὰ τὰ κρατικά—τὰ γενικά νὰ ποῦμε—μέτρα. Τώρα καθὼς λέμε στὸ κύριον ἄρθρον μας λαμβάνονται ἰδιαίτερος ἀπὸ τὴν τοπικὴ ἀρχὴ ἀλλὰ σπουδαία ἐπίσης μέτρα. Ἐμεῖς, ὡς μαθητικὴ ὀργάνωσις τῆς ὁποίας σκοπὸς εἶναι τὸ καλὸ τοῦ μαθητοῦ καὶ πρὸς ἀμέσως ἐνδιαφερόμεθα γι' αὐτόν, ἐκφράζομε τὴν εὐχὴ νὰ μὴ μείνωσι μονάχα ὡραία λόγια γραμμένα στὰ χαρτιά ἀλλὰ καὶ νὰ τεθοῦν τάχιστα εἰς ἐφαρμογὴν. Καὶ ναί μὲν εἶναι ἀλήθεια πὼς τὰ λόγια εἶναι σικαὶ τῶν ἔργων, ἀλλὰ δὲν ἔχουμε νὰ ὠφελήσομε τίποτα ἀπὸ σικιές, ἐφ' ὅσον μένουσιν ἀνεκτέλεστα. Ὅχι λοιπὸν μόνον λόγια—γιατί ἀπ' αὐτὰ ἔχουμε χορτάσει—ἀλλὰ κυρίως ἔργα.

Μαθητὴς καὶ Ἀστυνομία.

Δὲν μπορούμε νὰ ἐξηγήσουμε, ἀπὸ ποῖ ση-

«Ἐμπρός εἶσαι νέος!» ἦταν οἱ τελευταῖες λέξεις τῆς φωνῆς ἐκείνης. Ἀρχισα νὰ φοβοῦμαι, καὶ τὰ μάτια μου βούρκωσαν. Ἐπειτα ὅμως πῆρα τὴν ἀπόρασιν, καὶ με θάρρος προχωροῦσα πρὸς τὰ ἔμπρός, ἐνῶ στὰ αὐτιά μου ἀντηχοῦσε ἡ μυστηριώδικη ἐκείνη φωνὴ καὶ τὰ χεῖλιά μου διαρκῶς ἐκθυβρίζαν «Ἐμπρός! ἔμπρός! εἶσαι νέος!»....

Ρέθυμνον

ΤΑΚΗΣ ΒΑΡΩΝΟΣ

μετὸ ὁρμήθηκε ἡ Ἀστυνομία τῆς πόλεως μας νὰ λάβῃ τόσα μέτρα ὑπὲρ (κατὰ, ὅπως θέλετε πᾶστε το) τῶν μαθητῶν! Θὰ μᾶς εἰποῦν: «γιά νὰ προστατεύσῃ τοὺς μαθητάς». Ὁραῖα, καὶ ἔμελλε δὲς τοὺς τὸ ἀρνούμεθα πὼς ἔχουμε ἀνάγκη προστασίας. Εἴμεθα νέοι καὶ στὴ νεότητά ὑπάρχουν τὰ λάθη, ἀλλὰ νὰ τεῖῃ καθέννας ἀγαθὸς μαθητάκος ὑπὸ «ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν» πᾶσι πολὺ! Εἶναι ἂν θέλετε ἐξωφρενικό. Οὔτε λογικὸν εἶναι οὔτε ὠφέλιμον νὰ τίθενται ὑπὸ ἐπιτήρησιν οἱ μαθηταί, καθὼς οἱ διάφοροι διαρῶνται καὶ ἐγκληματίζονται, καὶ οὔτε πιστεύομεν νὰ συμβαίνει παρόμοιο πρᾶγμα σὲ ξένα μέρη. Τὸ μοναδικὸ βέβαιον ἀποτέλεσμα τῆς ἐπεμβάσεως αὐτῆς, τῆς ἀστυνομίας, θὰ εἶναι ἀναμφισβήτητα ἡ τρομοκράτησις τῶν ἀθῶων μαθητῶν καὶ ἡ αὐξήσις τῆς δουλείας τῆς Ἀστυνομίας!

Νομίζουμε πὼς οἱ μαθηταί πρέπει νὰ ἐπιτηροῦνται ὑπὸ τῶν παιδονόμων καὶ μόνον ὑπὸ τῶν παιδονόμων καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὅς πυκνωθῇ τὸ δίκτυον τῶν παιδονόμων διὰ νὰ λείψῃ αὐτὴ ἡ ἀσχημία.

Μαθητὴς καὶ ἀποκρηά.

Ἐπειτα ἀπὸ τὰ μέτρα τῆς Ἀστυνομίας, οἱ μαθητὲς πέρασαν κακὲς ἀποκρηές. Μασκαρωθῆκαν βέβαια πολλοί, μὰ ἂν κανεὶς μπερθεύει νὰ βλέπῃ πίσω ἀπ' τὴ μάσκα θάβλεπε στὰ μετωπία τοὺς ζωγραφισμένους τὸ φόβον τοῦ χωροφύλακα. Συμφωνοῦμε ἀπόλυτα καὶ μεῖς πὼς δὲν ἔχει θέσι ὁ μαθητὴς στὰ διάφορα κοσμικά κέντρα. Ἀλλὰ ἀφοῦ θέλει καὶ αὐτὸς νὰ διασκεδάσῃ—ὅπως ἔχει δικαίωμα κάθε ἀνθρώπος αὐτὲς τίς γιορτὲς—νὰ ξεγελασθῇ—νὰ ποῦμε—καὶ αὐτὸς, θάθρεπε νὰ γίνῃ κάτι ἄλλο—πολλοὶ τῶπαν αὐτὸ—πρὸς νὰ πληρώσῃ τὸ κενό. Νὰ γίνῃ δηλαδὴ μιὰ λέσχη ἀποκλειστικὰ μαθητικὴ—ὅποτε δικαιοματικὰ θάπρεπε ν' ἀποκλεισθῶναι οἱ μαθητὲς ἀπὸ τὰ διάφορα κέντρα. Αὐτὸ εἶναι τὸ μόνον σωστό. Ἐτοί καὶ ἄλλοις μᾶς βρῆκαν καὶ μᾶς ἄφηκαν χωρὶς λέσχη ἢ τρελλὲς αὐτὲς μέρες. Νὰ δοῦμε ἂν τὸ ἄλλο καὶ τὸ παράλλο ἔτος συμβῇ τὸ ἴδιον. Ὡς τόσο, κάθε φορὰ θάχωμε καὶ τὰ ἀπαραίτητα ἔκτροπα θέματα γιὰ συζήτηση καὶ βρισεολογία κατὰ τῶν μαθητῶν. Ἡ κοινωνία πρέπει νὰ τὸ νοιώσῃ πὼς ὅ,τι καὶ ἂν συμβαίνει καὶ θὰ συμβαίνει κάθε μέρα γύρω ἀπ' τὰ μαθητικά, ὁ περισσότερον ἀθῶος εἶναι ὁ μαθητὴς. Εἴμεθα παιδιὰ καὶ ἔχομε ἀπόλυτη ἀνάγκη προστασίας.

Ζητούμε συγγνώμη.

Στὸ προηγούμενο φύλλο ἔνεκα λόγων ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεώς μας ἔγιναν μερικὰ λάθη ὀρθογραφικὰ καὶ πραγματικὰ καὶ γενικῶς ἡ ἐμφάνισίς μας δὲν ἦτο τόσο καλὴ ὅσο θὰ θέλαμε.

Τὰ «ἀνέκδοτα» στὴν τελευταίαν σελίδα τοῦ περιοδικοῦ μας, οὔτε τέτοια βέβαια μποροῦν νὰ ὀνομασθοῦν, οὔτε ἔχουν καμμιά ἀξία ἀλλ' οὔτε καὶ ξέρουμε κἄν πῶς περσεύρυσαν. Ἐπίσης καὶ τὸ «Κάτ' ἀπὸ τ' ἀστέρια» ὡς καὶ τῶν ποιητῶν ὁ δρόμος» εἶχον μερικὲς χασμωδίες ποὺ ἂν ἔλλειπνεν θὰ ἦσαν πράγματι τέλεια τραγούδια. Ἐπίσης στὸ διήγημα «Μόνος» τοῦ κ. Γιάννη Μελισσιώτη ἐτάθη ἐξ ἀδελφίας «Σκέψεις, αἰσθηματικῶν» ἀντὶ «διήγημα» ποὺ ἔγραφε τὸ χειρόγραφο.

Ζητοῦμε λοιπὸν συγγνώμη ἀπὸ τοὺς ἀγαπητοὺς μας ἀναγνώστες καὶ εἰμεθα βέβαιοι πὼς θὰ μᾶς συγχωρήσουν γιὰτὶ πρέπει νὰ τὸ παραδεχθοῦν πὼς δὲν μας ἔλειψε καθόλου ἡ καλὴ θέλησις, ἀλλὰ διάφορα αἰτία καὶ κυρίως οἱ διχασμοὶ πρέλυσαν γιὰ μιὰ στιγμή τὸν συντονισμό τῆς ἐργασίας.

Μέχρι τοῦ σημερινοῦ μας φύλλου ἡ «Πρόοδος» πέρασε μιὰ μεταχρυσὴ νὰ ποῦμε περίοδο. Πολλὰ δυσχέρεται παρουσιάσθησαν καὶ πολλὰ ἐμπόδια παρεμβλήθησαν. Ἀγωνίσθηκε ὅμως γενναίᾳ καὶ νίκησε. Γι' αὐτὸ ἀπὸ τὸ προσεχὲς φύλλο εἰσέρχεται πᾶς στὸν ὁμαλὸ δρόμο τῆς ἐξέλιξής της. Νέες μεταβολές, πλουσίᾳ ὕλη ταξινομημένη με γούστο, προκήρυξις μεγάλου διαγωνισμοῦ διηγῆματος κλπ. κλπ. ποὺ θὰ σᾶς ἐκπλήξουν. Καὶ νὰ μὲν τὰ περισσότερα ἀπ' αὐτὰ εἶχαμε σκεφθῇ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν ἠδυνήθημεν νὰ τὰ ἐφελκόμεν παρ' ὅλη τὴν καλὴν μας θέλησιν. Θὰ ἐντείνουμε τὰς προσπάθειάς μας ὥστε νὰ τὸ κατστήσουμε τέλειον εἰς τὸ εἶδος τοῦ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως καὶ θὰ τὸ ἐπιτύχουμε—πρέπει νὰ τὸ πιστέψετε—ἀρκεῖ νὰ μᾶς βοηθήσετε εἰς τὸν νέον μας προοδευτικὸν ἀγῶνα.

ΕΡΡΙΚΟΣ Ο ΙΥ ΚΑΙ ΤΟ ΧΩΡΙΑΤΟΠΟΥΛΟ

Ὁ Ἐρρίκος IV ἀποπλανήθηκε μιὰ μέρα στὸ δάσος ἐνῶ κυνηγοῦσε.

Συνήντησε ἕνα χωριατόπουλο, τὸ φώναξε καὶ τὸ ἔβαλε νὰ καθῇ στὰ νῶτα τοῦ ἀλόγου του γιὰ νὰ τοῦ δείξῃ τὸ δρόμο ποὺ ἔβγαζε σι' ἄκρον τοῦ δάσους.

Στὸ δρόμο, ὁ μικρὸς τοῦ ὁδηγὸς τοῦ περὶ ἐπιθυμοῦσε πολλὰ νὰ δῇ τὸν βασιλεῖα. «ὦ! τίποτε πρὸς εὐκολο ἀπ' αὐτὸν» τ' ἀπεκρίθη ὁ Ἐρρίκος IV. «Ὅταν θὰ φθάσωμε στὸ τέλος τοῦ δρόμου μας, αὐτὸν ποὺ θὰ δῇς νὰ φορῇ τὸ κα-

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ „ΠΡΟΟΔΟΥ“

Μὲ μεγάλη μας χαρὰ εἴμαστε σὲ θέσιν νὰ δώσωμε τὸ βραβεῖο ποὺ προκηρύξαμε στὸν πρῶτον διαγωνισμό μας τῆς λύσεως τοῦ συστήματος, στὸν κ. Νικ. Γ. Ρολάκην μαθητὴ τοῦ Γυμνασίου Βιάννου. Τὸν συγχαίρομε γιὰτὶ πραγματικὰ ἡ λύση τοῦ ἦτο πολὺ ὡραία.

Ἐπίσης ὡραῖες λύσεις μᾶς ἔστειλαν καὶ οἱ κατωτέρω, τοὺς ὁποίους ἐπίσης συγχαίρομε θερμὰ. Τί κρίμα νὰ μὴν εἶχαμε ἕνα πλούσιον ταμεῖον νὰ τοὺς ἀμείψωμε ὅλους!

Συστήνομε σ' ὅλους νὰ λάβουν μέρος καὶ στὸ δεῦτερον διαγωνισμό μας:

Ἀκοῦστε τοὺς καὶ τοὺς ἄλλους. Δὲν εἶναι κατὰ σειρὰν ἐπιτυχίας.

Θεοχ. Παπαδάκης μαθ. Ἐμπορ. Σχ. Ἡρακλείου
Στυλ. Γ. Χατζάκης μαθητ. Γυμνασίου Βιάννου

Ἐμμ. Μ. Πουλῆς » » Ἱεραπέτρας

Γ. Μουστακάκης » » »

Ἐμμ. Παρασουλάκης » » »

Ἐμμ. Βουγιουκλάκης » » »

Γεώρ. Ἀγγελάκης » » »

Γ. Μαυρικάκης » » Βάμου

Ἰω. Γ. Κασσωτάκης » » ἈνωΒιάννου

Κ. Ι. Μπρεδάκης » » Καστελ. Κισ.

Ἐμμ. Βογιατζῆς » » Ἱεραπέτρας

Σ. Μ. Σακλαμπάνης » » Λυκ. Κοραῆς Ἡρ.

Στ. Παπαμαρκάκης » » Γυμνασίου Χανίων

Ν. Σηφάκης » Α' » Ἡρακλείου

Ι. Γραφανάκης » » Νεαπόλεως

Χρ. Μιχελιουδάκης » » Χανίων

Α. Κωνσταντουλάκης » » »

Κωνστ. Χιωτάκης » » »

Δημ. Ζαχαριωτάκης » » Βάμου

Χαρ. Παπαδάκης » » Ἱεραπέτρας

Ἐπαμ. Σαριδάκης » » »

Καὶ τώρα ἂς σᾶς γράψωμε καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ συστήματος εἶναι $y_1=1$, $y_2=-\frac{2}{3}$

$z_1=2$, $z_2=\frac{1}{3}$, $z_3=3$, $z_4=-\frac{1}{3}$

ΣΗΜ.—Στὸ δεῦτερον διαγωνισμό τῆς «Προόδου» παρελείφθη ἐξ ἀβλεψίας ἡ φράσις «ταχύτης αὐτοκινήτου 36 χιλιόμετρα».

πέλο του ἐνῶ οἱ ἄλλοι θὰ τὸ ἔχουν βγάλει, αὐτὸς θ' ἔναι ὁ βασιλεῖας.

Μετὰ ἕνα τέταρτον τῆς ὥρας ὁ Ἐρρίκος IV συνήντησε ἕνα μέρος τῆς αὐλῆς του. Ὅλοι οἱ αὐλικοὶ στὴ στιγμή τὸν περικύκλωσαν καὶ τὸν χαιρέτησαν ὅλοι τοὺς μὲ σεβασμὸ βγάζοντας τὰ καπέλα των.

Γυρίζει τότε καὶ λέει στὸν ὁδηγὸν του «Ἐ! καλὰ ποῖδς εἶνε ὁ βασιλεῖας».

—«Μὰ τὴν πίστι μου» ἀπαντᾷ τὸ χωριατόπουλο «ἢ ἐγὼ μαι ἢ εὐ, γιὰτὶ μόνο ἐμεῖς οἱ δυὸ μένουμε μὲ τὸ καπέλο στὸ κεφάλιν».

(Μετάφρασις) Θ. Α. ΦΑΝΟΥΡΑΚΗΣ

Η ΚΡΙΤΙΚΗ

Β. Σ. Ένταυθα. Το «ένα βράδυ στη μάνδρα» έχει καλό σκελετό απροσεκτείτε όμως στη μορφή της γλώσσας: σās αδικεί επίσης η κακογραφία και η ανορθογραφία σας.—Κ. Γ. ένταυθα. «Ο τυφλός βιολιστής» δεν δημοσιεύεται, γιατί ενώ εκφράζεσθε καλά σās λείπει η παρατήρησις.—Ε. Κ. Χανιά. Το «μονα και ζυγα» διασκεδαστικό παιχνιδάκι, άλλα δυστυχώς δεν δημοσιεύομεν παιχνίδι, τὸ αἰ διαγωνισμοὶ παρακαίρο.—Κ. Λερ. ένταυθα. Κατὶ θέλετε να πῆτε, τὸ ἔργο σας «τοῦ Χάρου τὸ παιδί» ὕστερεῖ γιὰτὶ πολλὰ του σημεία εἶναι ἀψυχολογητὰ ἐπίσης τοῦ λείπει ἡ παρατήρησις. Διαβάστε καὶ κάτι θα γράψετε.—Ἀγγελ. Περμπιαν. Δυστυχῶς δεν δημοσιεύεται. Προσεξάτε στὸ μέτρο καὶ στὴ ρίμα, γιὰτὶ σ' αὐτὸ πού μᾶς στείλατε οὔτε τὸ ἓν οὔτε τὸ ἄλλο βρίσκειν ἐν τάξει. Ὑστερο γιὰτὶ δε ἀκλόου θεῖτε μιὰ ὀρισμένη γλῶσσα; Περιμένουμε κατὶ καλλίτερο.—Γ.... Σητεία. Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ τὰ καλά σας λόγια. Ἡ «ἀνοιξίς» σας ὅμως δυστυχῶς δεν μᾶς ἄρσσε. Σās συνιστοῦμε νὰ διαβάστε δοκιμὸς ἑλλήνας ποιητῆς ὅπως τὸν Σωλομόν, τὸν Μαχλάσσην, Κρυστάλλην κλπ.—Γ. Μοθ. ένταυθα. Τὸ «περὶ ταχύτητος τοῦ αἵματος μας» ἀπορρίπτεται. Ἔχετε μερικά γλωσσικά σφάλματα (ἀνακιστῶνετε καθαρῶς καὶ δημοτικῇ) πού σας ζημιώνουν πολὺ. Τὸ πῶς φοβερὸ ὅμως ἀπ' ὅλα: ποιά σχέσις ὑπάρχει, γιὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, μετοξὺ θεωρίας (μᾶς εἰσαδῆποτε) καὶ θεατρικοῦ ἔργου καὶ μάλιστα ὅταν τὸ δεύτερον τίθεται ὡς ἀπόδειξις τοῦ πρώτου; Ἐπειτα γιὰτὶ παρασύρεσθε σὲ χονδρεὶς δὴ σατυρά. Δοσετε μεγαλύτερη προσοχὴ σ' αὐτὸ τὸ σημείον καὶ νὰ εἰσθε βέβαιος πὼς κατὶ ικανοποιητικὸ

ΔΗΛΩΣΙΣ

Συνάδελφοι.

Οἱ διαγωνισμοὶ ἔφεραν κάποια ἀταξία στὴν ἐργασίαν μας καὶ μᾶς ἠνάγκασαν νὰ ἐκδόσουμε τὸ φύλλον αὐτὸ ὀκτασέλιδο. Σās ζητοῦμε συγγνώμη καὶ σās ὑποσχόμεθα ὅτι ἄλλη φορὰ δεν θὰ ἐπαναληφθῇ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα.

Ἀπὸ τὸ ἐπόμενο φύλλον ἡ «Πρόοδος» εἰσέρχεται πιά στὸ πραγματικὸ δρόμο τῆς προόδου με σημαντικὰς βελτιώσεις στὴν ὅλη καὶ στὴν ἐμφάνησιν. Ἡ «Πρόοδος» βρῆκε πιά τὸ δρόμον της.

Ὑποστηρίζετε τὸ Περιοδικὸν με κάθε τρόπο. Ἡ «Πρόοδος» εἶναι τὸ πῶς φθηνὸ μαθητικὸ Περιοδικὸν τῆς Ἑλλάδος γιὰτὶ τὸ θέλει ὁ Ἐπιθεωρητὴς μας. Ὁ κ. Φιλόπουλος δίδει τῇ «Πρόδοσ» δῶρον καὶ στὸν πῶς φτωχὸ μαθητῇ.

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

Δ. ΜΠΟΡΝΟΒΑΝ

Β. Γυμνάσιον

Ἡράκλειον - Κρήτης

ὅσον ἀφορᾷ τὴν κωμωδιαν εἰς τὴν ὁποίαν ἔχετε κάποιαν κλισίαν.—Αλεξ. Τὸ «Μορτακι» σας ἂν καὶ καλὸ δεν δημοσιεύεται διότι δεν συμφωνεῖ με τὰς ἀρχὰς τοῦ Περιοδικοῦ.—Β. Κρ. ένταυθα. Τὸ ἔργον σας ἀνώτερον τῶν δυναμῶν σας. Ἀσυναρτήσιες, ὀρθογραφικά καὶ λεκτικά λάθη αρκετά. Στείλετε ἄλλο.—Γ. Μπαλ. Τὸ κομματι σας εἶναι ἀμφισβητήσιμο ἀκριβὴ εἶναι καὶ ἀκταλληλὸν γιὰ τὴ «Πρόδο».—Πετρ. ένταυθα. Το κομματι σας ἀπορρίπτεται γιὰτὶ δεν εἶναι συμφωνὸν με τὰς ἀρχὰς τοῦ περιοδικοῦ μας.—Καθ. ένταυθα. Ἐπίσης καὶ τὸ δικὸ σας «Ἐρως τοῦ Καλοῦ γένου» ἀπορρίπτεται γιὰ τὸν ἴδιον λόγον.—Ε. Βασίλ. Καστέλλι. Παιδιάς. Σās συγχαίρουμε γιὰ τὸν πανηγυρικὸν σας! δυστυχῶς ὅμως γιὰ τὸ περιοδικὸν μας εἶναι παρακαίρος.—Κ. Ντουτ. Χανιά. Τὰ ποιήματα σας δεν δημοσιεύονται γιὰτὶ δεν ἔχουν καμιά σχέσι με τὴν ποίησιν.—Β. Γκ. ένταυθα. Ἡ Κρητικὴ ἡθογραφία σας τὸ «Λογάρ» δημοσιεύεται. Σās συγχαίρουμε θερμὰ γιὰτὶ τέλος παντῶν βρέθηκε καὶ ἐντὸς μαθητῆς ἀπ' ἑλὴν τὴν Κρήτην νὰ ἀσχοληθῇ με τέτοια θέματα.—Μ. Α. ένταυθα. Οἱ διάλογοι σας πολὺ παιδισκαστικοὶ, δεν δημοσιεύονται.—Νικ. Μαρ. ένταυθα. «Ἡ μιὰ μέρα εὐτυχία σας» δυστυχῶς μ' ἔλεον πευ δείχνει κάποια περιγραφικὴ ἱκανότητα δεν δημοσιεύεται γιὰ τὰ πολυποικίλα λάθη.—Κ. Α. «Ἡ ματαία μετὰ νοιά σας» δεν ὠφελεῖ δι' ὃ καὶ ἀπορρίπτεται.—Γ. Π. Νεάπολιν. Ἡ μετάφρασίς σας δεν ἔγινε δεκτὴ. Δεχόμεθα μεταφράσεις ἄλλὰ ξένος πρὸς τὴν διδασκομένην ὕλην. Περιμένομεν.—Περ. Δημοσιεύεται τὸ «Μελιδόνι». Ἀλλὴ φορὰ ἡ γλῶσσα καὶ ἡ περιγραφή σας πῶς σφωτῇ.—Περ. Δρ. Καστέλλι. Παιδιάς. Ἡ περιγραφή σας δημοσιεύεται, διότι ἡ γλῶσσα αὐτὴ.—Ν. Τσαν. Τὸ διήγημά σας ὃ «Αὐτοχειρ» ἐδολεφονήθη κυριολεκτικὰ. Μέρος καὶ τρόπος κατὰλλήλος γιὰ τέτοια ὑπόθεσι (!). Δεν ξεύρομεν ἂν οἱ αὐτοκτονοῦντες φροντίζουν νὰ πέσουν στὴ θάλασσα γυμνοί, καὶ νὰ ἀσχιστοῦν τὸ πορτοφόλι των γιὰ ἓνα ψωμί! «Τὸ ἦτον ὄνειρο;» ἀπορρίπτεται ὡς παράκαιρος.—Δ. Χ. ένταυθα. Οἱ «Μάννες» σας ἀκαίρες.—Ν. Μπ. ένταυθα. Γράψετε τίποτα ἄλλο καὶ παρὰτῶστε οὐτὰ τὰ χίλις ἐπομένον πρᾶματα πού νομίζετε ὅτι σεῖς πρῶτος σέρετε στὴ δημοσιότητα.—Μ. Μιγ. ένταυθα. Παραξηγίσατε κείνο πού γράψατε στὸ πρῶτον μας φύλλον, ὅτι δηλ. πρέπει νὰ γράψετε ἀπ' τὴ μιὰ μεριὰ τοῦ χαρτιοῦ καὶ σεῖς ἀφήσατε τὴ μιὰ ὅψη τοῦ χαρτιοῦ περιθώριον. Γιὰ τὸ διήγημά σας «Πῆγε νὰ βρῇ τὴ μαμά του» σās λέμε ὅτι ἡ βάσις σας εἶναι σφαλερή.—Καντερ. ένταυθα. Ἡ γλῶσσα σας εἶναι μικτὴ. Ἄν θέλετε ξαναστεῖλετέ μας τὸ εὐθυμογρόσχημό σας με ὁμοίμορπον γλῶσσαν. Καλὸ θάταν ἂν ἔλειπον καὶ τὰ ὀνόματα.

Τὰς τυπογραφικὰς σας ἐργασίας
στὸ καλλιτεχνικὸν Τυπογραφεῖον
ΝΙΚ. ΑΔΙΚΙΩΤΗ